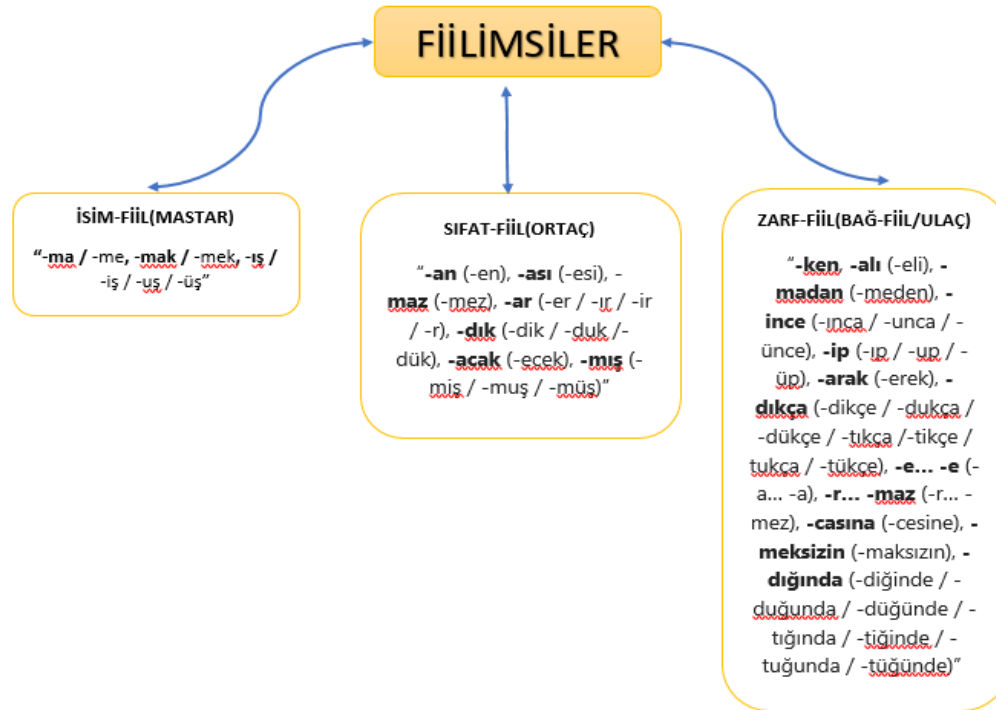

Fiilimsi ya da **eylemsi**, fiillerden türemelerine karşın fiilin bütün özelliklerini göstermeyen; cümle içerisinde isim soylu sözcükler gibi kullanılan fiil soylu kelimelerdir. Türkçede fiilimsiler, fiillere yapım ekleri ekleyerek oluşturulur.

Fiilimsilerin Özellikleri:

- Fiilimsiler fiilden türetilir.
- Fiil kip ve kişi eklerini almazlar, yani fiiller gibi çekime girmezler.
- Fiilimsilerin olumsuzu yapılabilir.
- Fiilimsiler isim çekim eklerini alabilirler.
- Fiilimsiler yan cümle kurarlar.

3 tür fiilimsi vardır:

1. İsim-Fiil (Mastar):

Fiillere getirilen "-ma / -me, -mak / -mek, -ış / -iş / -uş / -üş" ekleriyle yapılır. Bu ekler fiillere gelerek onları cümle içinde "isim" yaparlar.

Örnekler:

Kitap **okumak** için odama çekildim.
Onunla tanış**may**ı ben de istiyorum.
Şiir okuy**uş**una herkes hayran kaldı.

Dikkat! İsim-fiiller, olumsuzluk ekini almış fiillerle karıştırmamalıdır.

Ona, kardeşini sakın kır**ma**, demiştim ama dinle**medi**.

Dikkat! İsim fiil eki almış olmasına rağmen zamanla kalıplaşarak bir varlığın veya kavramın adı haline gelmiş sözcükler vardır. Bunlar fiilimsi olarak kabul edilmezler.

Tenceredeki dol**ma** çok güzel görünüyor.
Bahçedeki kaz**ma**yı bulamadım.

2. Sıfat-Fiil (Ortaç):

Fiillere getirilen “-an (-en), -ası (-esi), -maz (-mez), -ar (-er / -ır / -ir / -r), -dık (-dik / -duk / -dük), -acak (-ecek), -mış (-miş / -muş / -müş)” ekleriyle yapılır. Cümlede sıfat görevinde kullanılır.

Örnekler:

Yaralanan insanlar hastaneye kaldırıldı.

Sararmış yapraklar çok güzel görünüyordu.

Dikkat! Bazı sözcükler, sıfat-fiil eklerini alarak kalıcı isim olur. Fiilimsi özelliğini kaybeder.

Dolmuş yirmi yolcudan fazla alamıyordu.

Yakacak sıkıntısı çekmemek için odun topluyordu.

Dikkat! Kimi zaman sıfat – fiiller çekimli fiillerle karıştırılabilir. Karıştırmamak için sözcüğün yüklem görevinde mi yoksa sıfat görevinde mi kullanıldığına bakmalıyız.

Koşar adımlarla annesine gitti. **Sıfat Fiil Eki**

Arkadaşlarını görünce durmaksızın koşar. **Geniş Zaman Kip Eki**

Kırılmış kalplere derman bulunmaz. **Sıfat Fiil Eki**

En sevdiği oyuncacı kırılmış. **Öğr. G. Zaman Kip Eki**

Dikkat! Sıfat – fiiller niteledikleri isim düştüğünde onun yerine geçerek bir isim gibi kullanılırlar. Buna **adlaşmış sıfat fiil** denir.

Yaramaz çocuklar yerinde durmuyorlardı. **sıfat-fiil**

Yaramazlar yerinde durmuyorlardı. **adlaşmış sıfat-fiil**

3. Zarf-Fiil (Bağ-Fiil/Ulaç):

Fiillere getirilen “-ken, -alı (-eli), -madan (-meden), -ince (-ınca / -unca / -ünce), -ip (-ıp / -up / -üp), -arak (-erek), -dıkça (-dikçe / -dukça / -dükçe / -tıkça / -tikçe / -tukça / -tükçe), -e... -e (-a... -a), -r... -maz (-r... -mez), -casına (-cesine), -meksizin (-maksızın), -dığında (-diğinde / -duğunda / -dügünde / -tığında / -tiğinde / -tuğunda / -tüğünde)” ekleriyle oluşturulan sözcüklerdir. Cümlede zarf olarak kullanılırlar.

- Yükleme zaman ya da durum bakımından niteler.

Örnekler:

Bütün sorunları konuşarak halletmeliyiz. **Durum**

Yarın Ankara'ya gelince görüşürüz. **Zaman**